

Algemene Rekenkamer

Per email naar:

Datum 16 november 2022

Onderwerp Rapport 'Bosbeheer in beeld'

Behandeld door

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Bijlagen

Geachte heer Van As,

Op 20 oktober 2022 stuurde u ons het concept toe van uw Rapport "Bosbeheer in beeld" met het verzoek een bestuurlijke reactie op dit concept te geven. Met deze notitie voldoen wij aan uw verzoek. In deze reactie gaan wij in op de in uw rapport genoemde conclusies en aanbevelingen, voor zover die betrekking hebben op Staatsbosbeheer.

Geen financiële prikkels

Een van de onderzoeksvragen van de Algemene Rekenkamer is of er financiële prikkels zijn die een duurzaam bosbeheer door Staatsbosbeheer ondergraven of zouden leiden tot meer houtkap. Wij zijn blij met de conclusie dat die er niet zijn. De houtkap bij Staatsbosbeheer is duidelijk lager dan de bijgroei, concludeert de Rekenkamer. Die bevinding strookt met onze werkwijze.

Tevreden over uitvoering

Een andere belangrijke conclusie is dat de werkwijze van Staatsbosbeheer grotendeels overeenkomt met de doelstellingen van zijn opdrachtgevers en dat de provincies tevreden zijn over de uitvoering van Staatsbosbeheer. Als uitvoerende dienst zijn wij blij met deze waarneming.

Duurzaam bosbeheer

Een opmerking van de Rekenkamer betreft het ontbreken van garanties voor duurzaam bosbeheer in de bestaande regelgeving. Als uitvoerder staat Staatsbosbeheer desalniettemin garant voor een duurzaam bosbeheer. Dat blijkt uit de jaarlijkse audit vanuit het FSC (Forest Stewardship Council; het wereldwijd meest strenge keurmerk voor duurzaam bosbeheer) waarin de verhouding van bijgroei en kap en andere internationale criteria voor duurzaam bosbeheer jaarlijks worden gecontroleerd. De conclusie dat verjonging van het Nederlandse bos achterloopt, herkennen wij. Dit zegt echter weinig over de kwaliteit van duurzaam bosbeheer.

Deskundigheid en vakmanschap

De Rekenkamer concludeert verder dat Staatsbosbeheer geen centraal inzicht heeft in de resultaten van het bosbeheer. Ze noemt daarbij de mate van verjonging en gebrek aan transparantie in de afweging tussen de

verschillende doelen van duurzaam bosbeheer. Deze conclusie moet bezien worden in het licht van een gedecentraliseerd bos- en natuurbeleid. De provincies bepalen, aan de hand van de SNL-systematiek, wat de doelen en daar bijbehorende criteria zijn. Deze zijn uiteraard voor Staatsbosbeheer leidend. Op lokaal niveau maakt de boswachter op basis van interne richtlijnen, professionele deskundigheid en vakmanschap een afweging binnen deze kaders. Jaarlijks vertaalt zich dat in gerichte planning, monitoring en analyses van diverse kenmerken, die worden gerapporteerd aan de betreffende provincies. Aldus is er ook op centraal niveau een overzicht beschikbaar.

Effecten van maatregelen

De SNL-vergoeding voorziet slechts in een gedeeltelijke kostendekking van het beheer. Investeringskosten om de kwaliteit van de terreinen en bossen een impuls te geven, vallen daar nadrukkelijk niet onder. De retrospectieve vraag wat de kwaliteit van de terreinen of bossen was geweest bij een volledige beheervergoeding en investeringsvoorziening, is lastig te beantwoorden. Het resultaat van een investering in het bos is bovendien pas zichtbaar over een periode van decennia. Dat maakt het duiden van effecten van niet-uitgevoerde maatregelen erg lastig. Per jaar is er echter een goed inzicht in welke maatregelen wel en niet zijn uitgevoerd, maar over een lange periode wordt dit inderdaad niet geaggregeerd tot een totaaloverzicht. Wel hebben we een goed inzicht in de ontwikkelingen van onze bossen door de gerichte inventarisaties en daarop gebaseerde analyses, die vervolgens ook bevestigd worden door landelijke onafhankelijke inventarisaties zoals de periodieke Nationale Bosinventarisaties.

Verbeterpunten

De Algemene Rekenkamer stipt ook een aantal zaken aan waar Staatsbosbeheer verbetering in kan aanbrengen. Concreet pakken we de volgende punten op:

1. Staatsbosbeheer versterkt de landelijke sturing op bosverjonging. Bosverjonging is belangrijk voor een gevarieerde leeftijdsopbouw in het bos, voor alle bosfauna en -flora, voor het continue aanpassingsvermogen van bossen aan bijvoorbeeld klimaatverandering, maar ook voor de ecosysteemdiensten zoals hout voor toekomstige generaties.
2. Staatsbosbeheer rapporteert en communiceert intensiever over de resultaten van het bosbeheer naar rijksoverheid, provincies en de maatschappelijke omgeving. Staatsbosbeheer beschikt juist over veel gegevens, zo voeren wij in veel gebieden al 30 jaar een consequent uitgevoerde monitoring. Deze rapportage onderstreept het belang van het delen van deze informatie.

Hoogachtend,

ir. S. Thijsen BNT
directeur Staatsbosbeheer